בעזרת ה'

פרשת בשלח

פרשת 'בשלח' היא שמתחילה את מסע בני ישראל במדבר, והיא מתארת את התקופה הראשונה שלהם במדבר אחרי היציאה מארץ מצרים. כשמתבוננים בסיפורי הפרשה אפשר לזהות מבנה כולל של הפרשה:

.1אויב	חיצוני	–	מצרים
.2תלונת	מים	–	מרה
.3תלונה	על		המזון
.4תלונת	מים	–	רפידים
.5אויב	חיצוני	–	עמלק

המבנה הכיאסטי מכוון אותנו לבחון את הסיפור המרכזי של הפרשה והוא סיפור התלונה במדבר סין על המזון של בני ישראל במדבר. כאשר אנו קוראים את הפסוקים אנחנו יכולים להבחין באופיה המיוחד של התלונה.

"וילונו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר .ויאמרו אליהם בני ישראל: מי יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר, באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב" (ט"ז, ב-ג).

ניתן לשים לב לשתי תלונות שמקופלות בפסוקים הללו. האחת על המזון שבני ישראל אוכלים במדבר, והשניה, על יתרונה של ארץ מצרים על פני המדבר. אולם אם נדייק בדברי תלונת בני ישראל בפסוקים נגלה רובד נוסף. בתוך ההשוואה בין ארץ מצרים למדבר בני ישראל מתייחסים לעובדה חשובה נוספת. בני ישראל מציינים: **מי יתן מותנו <u>ביד ה</u>' בארץ מצרים.**' הדגש כאן הוא ביד ה' ומנגד אומרים בני ישראל: **כי <u>הוצאתם</u> אתנו אל המדבר הזה**' דהיינו משה ואהרן הם שמובילים את בני ישראל במדבר ולא ה'! יש כאן תלונה ושאלה על מידת המעורבות של ה' מרגע שיצאו ממצרים ונכנסו למדבר. יש כאן ערעור על האמונה שה' עדיין הולך איתם, גם במדבר.

את הביטוי לאותן שתי תלונות ניתן לראות גם במענה ה' לדברים. הבאת השליו (בפסוק יג') היא המענה לתלונת המזון, בייחוד לחסרונו של הבשר במדבר לעומת ארץ מצרים. אולם מעבר לכך חשוב לשים לב לעוד פסוקים - בפסוק י' נזכרת התגלות השכינה במחנה בני ישראל": **והנה כבוד ה' נראה בענן** "התגלות השכינה הזו לכאורה אינה נצרכת, אלא אם היא באה כדי לתת מענה לתלונה השניה בדברי בני ישראל באשר לנוכחות ה' במדבר. התגלות השכינה לפני כל המחנה מלמדת שאכן ה' הוא המוביל את בני ישראל במדבר ולא משה ואהרן לבדם, וכפי שהוא היה במצרים, דואג ומשגיח כך יהיה גם במדבר.

הדאגה וההשגחה הזו באים לידי ביטוי ממשי בהבאת השליו אולם אין די בהופעה חד פעמית, ולכן אחרי השליו ניתן גם המן. נתינת המן היא יומיומית ולא חד פעמית, והיא מדגישה את הדאגה

והמעורבות של ה' בכל יום יום כך שלא ניתן "לשכוח" מיהו שדואג ומשגיח על בני ישראל גם במדבר.

לסיכום, פרשת בשלח, שפותחת את מסע בני ישראל במדבר, מספרת על הספקות שליוו את בני ישראל לאחר שיצאו ממצרים באשר לנוכחותו ומעורבותו של ה' גם במדבר אחרי שיצאו ממצרים. המענה שהם מקבלים מה', שעומד במרכז הפרשה מתייחס הם מבחינה מעשית לרעב, והן מבחינה רעיונית לספקות. התגלות השכינה לפני כל העם ונתינת המן בכל יום באים כדי לחזק ולהמחיש את נוכחותו ומעורבותו של ה' במסע בני ישראל במדבר כפי שהיה בארץ מצרים, והקשר בין ה' ובין העם ממשיך להיות גלוי וישיר!